

ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАЙАТИ ФЕДЕРАТСИЯИ РУСИЯРО ҚАБУЛ КАРД

10 сентябр Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев ҳайати Федератсияи Русияро тахти сарвари Раиси Ҳукумат Михаил Мишустин ба ҳузур пазируфт.

Ҳайати Русия дар доираи чамъомади панҷуми Комиссияи муштарак дар сатҳи сарони ҳукуматҳои Ўзбекистон ва Русия дар кишвари мо буд. Дар оғози мулоқот Михаил Мишустин саломии самимӣ ва таманниётӣ наққи Президенти Федератсияи Русия Владимир Путинро ба сарвари кишварамон расонд.

Дар рафти гуфтушунид масъалаҳои ҳамкорирои бисёрҷониба, шарикии васеъмӯлқисе стратегӣ ва тавсеаи минбаъдаи муносибатҳои иттифоқӣ миёни Ўзбекистон ва Русия баррасӣ шуданд.

Ба иҷрои қарору созишҳое, ки дар қараёни сафари давлатии Президенти Русия ба Ўзбекистон рӯзҳои 26-28 майи соли ҷорӣ қабул шуда буданд, таваҷҷуҳи хоса зоҳир гардид.

Ба ин маъно, ба натиҷаҳои самарабахши чамъомади навбатии Комиссияи муштарак, ки дар ин арафа баргузор гардид, баҳои баланд дода шуд.

Зарурати андешидани чораҳои ҳамохангшуда бобати нигоҳ доштани суръати гардиши маҳсулот, дастгирӣ ва суръат бахшидани лоиҳаҳои ҳамкорӣ дар саноат, энергетика, кишоварзӣ, нақлиёт ва дигар соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёт таъкид гардид.

Сарвари давлат таъкид кард, ки минбаъд пурзӯр намудани ҳамкорирои амалӣ дар сатҳи минтақаҳо, идомаи табудули босуръати фарҳангии гуманитарӣ ва роҳандозии ҳамкорирои самарабахш дар соҳаи муҳоҷират муҳим аст.

Инчунин, дар рафти вохӯрӣ оид ба масъалаҳои мавриди таваҷҷуҳи ҷонибҳо табудули афкор сурат гирифт.

Ў.А.

Сурати Хидмати матбуоти
Президенти Ҷумҳурии
Ўзбекистон.

ДАР КЎЧАИ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТУ ФАРҲАНГ ОМЕЗИШ МЕЁБАД

Президент Шавкат Мирзиёев 10 сентябр бо лоиҳаи сохтмон ва ободонӣ дар кўчаи Янги Ўзбекистони пойтахт ва шаҳраки Олимпӣ шинос шуд.

Хиёбони дарозияш 11 километр ва бараш 86 метр дар соҳаи охири ба яке аз бузургтарин ташаббусҳои инфрасохторӣ таъдил ёфт. Аз васеъ шудани шаҳр ва афзоиши иқтисодӣ сайёҳии вилоти Тошканд ба назар мерасад, ки онҷаи он низ умедбахш аст.

Мувофиқи қарори сарвари давлат аз 30 июни соли 2022 дар кўча бунёд намудани маркази тичоратӣ ва инфрасохтори ривожёфтаи наздиқоҳи ба нақша гирифта шудааст. Барои амалӣ гардондани ин вазифаҳо дирексияи махсус ташкил карда, консепсияи меъморӣ тартиб дода шуд.

Мувофиқи лоиҳа дар ду тарафи кўча биноҳои истиқомати замонавӣ бо услуби миллий сохта шуда, инчунин меҳмононаҳо, маҷмааҳои савдои фароғатӣ ва хидматрасонӣ бунёд хоҳанд шуд. Боғҳо, пайроҳаҳои пйёдагардон ва велосипедронӣ, ки барои сокинону меҳмонони пойтахт шароити мусоид фароҳам меоваранд, ташкил карда мешаванд.

Ғайр аз ин, дар қад-қади кўча аэропорти «Тошканд – Шарқ» ва шаҳраки олимпӣ, ки ҳоло бунёд мегардан, ҷойгир хоҳанд шуд. Сарвари давлат дастур дод, ки ба кабудзоркунии атрофи ин иншоотҳо ва роҳҳои шафати он таваҷҷуҳи махсус зоҳир карда шавад.

Зимни боздид пешниҳодҳои оид ба тарҳрезии ландшафтҳои кўча баррасӣ шуданд. Мувофиқи лоиҳа дар шафати кўчаҳо дарахт буттаҳои ороишӣ аз кабили чинор, булут, дарахти лола, каталпа, олуи писардия, сарв, ёсии хиндӣ, лаванда ва садбарги сури шинонда мешаванд. Пешбинӣи мувофиқ, ки дар назди аэропорт ду давора сохта шавад. Умуман

ин ҳудуд як қисми «камарбанди сабз»-и Тошканд хоҳад шуд. Роҳбари давлат оид ба композицияи ландшафт тавсияҳои худро баён намуда, таъкид кард, ки дар ин ҷо экология ва унсурҳои фарҳангӣ ҳамоханг омезиш ёфта, барои шаҳрвандон ва сайёҳон фазаи беназир фароҳам оварда шавад.

Пас аз он Президент Шавкат Мирзиёев бо қараёни сохтмони шаҳраки Олимпӣ шинос гардид. Маҷмӯи боҳашамат барои баргузор намудани бозиҳои Осиё ва парасиёи дар байни қавонон, ки барои соли оянда муқаррар гаштааст, бунёд мегардад.

Барномаи мусобиқот аз 29 намуни бомуваффақият баргузор намудани мусобиқа тамоми шароити ногузирро хоҳад дошт. Ҳоло дар объектиро асоси сохтмон фаълоне қараён дорад. Аллақай бунёди варзишгоҳи олимпӣ барои 12 ҳазор нафар, велодром барои 2 ҳазор тамошобин, қасри намунаҳои обии варзиш ва инчунин маҷмааҳои мусобиқоти якнафарӣ ва бозиҳои чамъомадӣ ба поён расидааст.

Шаҳраки Олимпӣ 100 гектар ҳудудро ишғол намуда, барои бомуваффақият баргузор намудани мусобиқа тамоми шароити ногузирро хоҳад дошт. Ҳоло дар объектиро асоси сохтмон фаълоне қараён дорад. Аллақай бунёди варзишгоҳи олимпӣ барои 12 ҳазор нафар, велодром барои 2 ҳазор тамошобин, қасри намунаҳои обии варзиш ва инчунин маҷмааҳои мусобиқоти якнафарӣ ва бозиҳои чамъомадӣ ба поён расидааст.

Роҳбари давлат аз муҳимтарин иншооти варзишӣ дидан намуд ва бо қараёни корҳои сохтмон шинос шуд. Шаҳони масъул дар бораи фароҳам овардани шароит барои ташкили маросими кушоиш ва баргузори мусобиқот гузориш доданд. Шавкат Мирзиёев ба масъа-

лаҳои мусоидӣ ва бехатарӣ эътибори алоҳида нигоҳанд. Ногузирӣ таъмини дараҷаи баланди рақамсозии тамоми қараён, ва-сеъ кор бурдани технологияи зехонида мешаванд. Инчунин, сохтмони иншооти маъмурий бо музейҳо ва коргоҳҳо, боғҳо ва кўли сунӣ пешбинӣ гаштааст.

Дар шаҳраки Олимпӣ инчунин 15 майдони қушод барои футбол, волейбол, теннис, жоккейи рӯи алаф ва атлетикаи сабук таҷҳизонида мешаванд. Инчунин, сохтмони иншооти маъмурий бо музейҳо ва коргоҳҳо, боғҳо ва кўли сунӣ пешбинӣ гаштааст.

Президент Шавкат Мирзиёев бо намоёндогони ширкати «САНС Engineering»-и Чин, ки корҳои сохтмонро иҷро мекунанд, суҳбат намуд.

Пас аз ба поён расидани Бозиҳои Осиё шаҳраки Олимпӣ фаълони худро идома дода, маркази муҳими варзиши ватанӣ мегардад. Тавре ки Президент таъкид кард, ин маҷмаа натаҳво маҳалли баргузори мусобиқот, балки марказҳои илмиву амалӣ, таълимиву тамринӣ низ мегардад. Дар ин ҷо Вазорати Варзиш, Агентии Зиддидопинг, Академияи давлатии Варзиш, Донишгоҳи илмиву тадқиқотӣ тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш, Маркази рушди намудҳои варзишӣ ҷой хоҳанд гирифт. Дар пойгоҳи шаҳрак машғул оид ба тайёрӣ ва баланд бардоштани маҳорати варзишгарони касбӣ ташкил карда шуда, ташкилотҳои варзиши минтақавӣ имкон ба даст меоранд, ки аз инфрасохтори маҷмӯа истифода намоёнд.

Шаҳраки Олимпӣ бинобарин принсипи «шаҳраки оқил» идора карда мешавад. Хуллас, шаҳрак соҳиби зиёд ба халқамон чун маркази муҳими варзиш ва солимигардонӣ хидмат хоҳад кард.

Ў.А.

Нишастии матбуотӣ

НАВОВАРҲИ ВА ВАЗИФАҲОИ ИСТИҚБОЛНОКИ КАДРҲОИ ИЛМӢ ВА ИЛМИИ ПЕДАГОГӢ

Дар Маркази матбуоти миллии пойтахт тахти мавзӯи «Навоварӣ ва вазифаҳои истиқболнокӣ дар раванди аттестатсияи кадрҳои баландиқисоси илмӣ ва илмии педагогӣ» нишастии матбуотӣ баргузор шуд. Дар он оиди натиҷаҳо ва вазифаҳои оянда дар соҳаи боз ҳам беҳтар намудани сифати аттестатсияи кадрҳои баландиқисоси илмӣ ва илмии педагогӣ мамлакатамон маълумот дода шуд.

Тибқи вазифаҳои рушди Стратегияи Ўзбекистони Нав дар доираи ислоҳоти соҳаи маориф ва илм ба баланд бардоштани сифати сохтори таълим пас аз таҳсилоти олии таваҷҷуҳи доимӣ зоҳир мешавад.

Дар асоси фармони роҳбари давлат «Дар бораи тақмили минбаъдаи низоми таҳсилоти баъдидипломӣ» аз 1 июли соли 2017, ба ҷорӣ намудани низоми дузинаи таҳсилоти баъдидипломӣ дар самти дастгирӣ фаълони илмӣ эҷодӣ аҳамияти ҷудоғона дода мешавад.

Бо мақсади беҳтар намудани талабот ба унвонҳои доктори фалсафа (PhD) ва доктори илм (DSc) ва унвонҳои илмӣ, инчунин рушди минбаъдаи шаффофият ва ошкорӣ дар соҳаи қатор навоварихо татбиқ карда мешаванд.

Назар ба таҳлилҳо дар соли 2023 ва тўли

Интихобот – 2024 ҚОНУНҲО ҲУҚУҚҲОИ ИНТИХОБОТИИ ШАҲРВАНДОНРО ЧӢ ГУНА ҲИМОЯ МЕКУНАНД?

Татбиқшавии ҳуқуқи инсон, аз ҷумла ҳуқуқи овоздиҳӣ дар амал аз он кафолатҳое, ки бо онҳо ҳуқуқҳо мустаҳкам карда шудаанд, вобаста аст. Худ аз худ қоидаҳои меъерие, ки ба ҳуқуқи овоздиҳӣ бахшида шудаанд ва дар кишвари муайян амал мекунанд, ҳамчун яке аз кафолатҳои онҳо мебошанд: дар ҳуҷҷатҳои ҳатмии умумӣ муқаррар карда шудаани онҳо дар татбиқи ҳуқуқҳо қадами муҳим ба ҳисоб мераванд.

Мақомоти интихоботӣ барои амалӣ гардондани ҳуқуқҳои интихобот аҳамияти махсус доранд. То ҷи андоза самаранок амалӣ шудани ҳуқуқҳои овоздиҳӣ аз он вобаста аст, ки онҳо ҷи гуна фаълониат мекунанд. То кадом андоза хифз ва барқарор шудани ҳуқуқҳои ба таври кофӣ поймолгардидаи интихоботӣ аз қори мақомоти ақли вобаста аст. Дар баробари ин, фаълониати мақомоти дигар низ имкон медиҳад, ки унсурҳои алоҳидаи ҳуқуқҳои интихоботӣ татбиқ ва бо усулҳои ба мақомоти дахлдор хос хифз шаванд.

Тамоми кафолатҳо барои татбиқи ҳуқуқи овоздиҳӣ муҳиманд. Дар сурати мавҷуд набудани ягон намуни кафолатҳо татбиқи пурраи ҳуқуқҳои интихоботӣ душвор аст. Намудҳои гуногуни кафолатҳои ҳуқуқ ҳамдигарро пурра мекунанд, аммо мавҷудияти кафолатҳои намуноҳои алоҳида мавҷуд набудани кафолатҳои намуноҳои дигарро ба таври кофӣ ҷаброн карда наметавонанд.

Аз ҷиҳати қонунгузорӣ муқаррар намудани кафолатҳои ҳуқуқҳои интихоботии шаҳрвандон

Кодекси интихоботии Ҷумҳурии Ўзбекистон қонуни асосӣ буда, кафолатҳои ҳуқуқҳои интихоботии шаҳрвандонро муқаррар ва танзим намуда, ҳуқуқи шаҳрвандонро ба интихоб кардан ва интихоб шудан тибқи меъёрҳои конституционӣ ба таври умум мушаххас менамояд (моддаҳои 128-129-уми Конституцияи Ўзбекистон).

Кодекси мазкур тамоюлҳои роҳнадоган ба таъбиқи шаҳрвандонро ҳангоми татбиқи ҳуқуқҳои фаълони ва ғайрифаълони интихоботӣ (моддаи 4), изҳори озодаи иродаи худ ва овоздиҳии пинҳонӣ (моддаи 7), ошкоро ва ошкорбаёнӣи раванди интихобот (моддаи 8), ҳуқуқи шаҳрвандон ба иштирок дар маъракаи пешазинтихоботӣ (моддаҳои 45, 48), инчунин дар фаълониати комиссияҳои интихоботӣ (моддаҳои 13, 25 ва ғайра) мустаҳкам шудаанд. Дар ин ҳуҷҷат инчунин кафолатҳои хифзи ҳуқуқҳои интихоботии шаҳрвандон дар суд муқаррар карда шудаанд (моддаи 102).

Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани ҳуқуқҳои интихоботии шаҳрвандони Ўзбекистон

Поймолкунии ҳуқуқи шаҳрвандони Ҷумҳурии Ўзбекистон ҳангоми интихобот ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ метавонад дар ҳамаи марҳилаҳои раванди интихобот ошкор карда шавад. Қонунгузорӣ номгуӣ амалҳои ғайриқонуниро, ки дар асоси Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Ўзбекистон ба ҷавобгарӣ қарбид мешавад, муқаррар намудааст. Ҳамин тариқ, Кодекси ҷиноятӣ қорарҳои қазоро барои вайрон кардани баробарҳуқуқии шаҳрвандон (моддаи 141), барои вайрон кардани қонунгузорӣ дар бораи муҷриати шаҳсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқӣ (моддаи 144), дар бораи ташкил, гузаронидани интихобот ё раъйпурсӣ (моддаи 146), барои монъе шудан ба татбиқи ҳуқуқҳои интихоботӣ ё ваколатҳои шаҳсонӣ боэътимод

(моддаи 147) муайян кардааст. Дар қоби V-1 Кодекси ҷавобгарии маъмурии Ҷумҳурии Ўзбекистон дар соҳаи ташкил ва гузаронидани интихобот ва раъйпурсӣ 8 ҳуқуқвайронкунии маъмурий пешбинӣ шудааст.

Субъектҳои кирдорҳои ғайриқонунии дар боло зикргардида шаҳрвандон, аъзои комиссияҳои интихоботӣ, шаҳсонӣ мансабдор, намоёндогони ҳизбҳои сиёсӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ буда метавонанд. Илова бар ин, бояд гуфт, ки талаботи байналмилалӣ барои баргузори интихобот таъмини пурраи ҳуқуқи инсонро тақозо мекунад. Вайрон кардани ин талабот, пеш аз ҳама, поймолкунии ҳуқуқи инсон ҳисобида мешавад.

Ҳама гуна қасдан вайрон кардани қонунгузори интихобот, ки аз ҷониби шаҳсонӣ манфиатдор бо мақсади ба даст овардани натиҷаи ғайриқонунӣ ва аз доираи қонун берун содир мешавад, мутобиқи қонунгузори амалкунандаи Ҷумҳурии Ўзбекистон ба ҷавобгарӣ қарбид мешавад. Шаҳсонӣ, ки дар вайрон кардани қонунгузори интихобот гунаҳдоранд, тибқи тартиби муқарраргардида ба ҷавобгарӣ қарбид мешаванд (моддаи 103-и Кодекси интихоботии Ҷумҳурии Ўзбекистон).

Таъминоти институтсионалии ҳуқуқи интихоботии шаҳрвандони Ўзбекистон

Ҳуқуқи шаҳрвандони Ҷумҳурии Ўзбекистон ба интихоб кардан ва интихоб шудан аз ҷониби як қатор мақомот ва ташкилотҳое, ки вазифа ва ваколатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори доранд, таъмин карда мешавад. Ба инҳо комиссияҳои интихоботӣ, мақомоти қорҳои дохилӣ, прокуратура, воситаҳои ахбори омма ва судҳо дохил мешаванд.

Муҳимтарин кафолати демократияи раванди интихобот ва таъмини ҳуқуқи озодаи конституционӣ интихобкунандагон ва дигар иштирокчиёни интихобот низоми комиссияҳои интихоботӣ дар Ҷумҳурии Ўзбекистон амалкунанда мебошад, ки мақоми онҳо бо қонунгузори интихобот ба таври муфассал танзим карда мешавад. Ба низоми комиссияҳои интихоботии Ўзбекистон инҳо дохил мешаванд: Комиссияи марказии интихоботӣ; комиссияҳои худудии интихоботӣ; комиссияҳои интихоботии ноҳиявӣ ва шаҳрӣ; комиссияҳои ҳавзавии интихоботӣ оид ба баргузори интихоботии Шӯрои намоёндогони халқии вилоти ва шаҳри Тошканд (моддаи 11-уми Кодекс).

Таърифи гузарондани интихоботи соҳи охири нақши роҳбарикунандаи ин мақомотро дар муҳайё намудани шароити, ки озодаона баён кардани иродаи интихобкунандагонро таъмин мекунад, ба таври бо-варибаш исбот мекунад.

Бо Кодекси интихоботии Ҷумҳурии Ўзбекистон инчунин муқаррар карда шудааст, ки комиссияҳои интихоботӣ вазифадоранд дар доираи салоҳияти худ муҷриати шаҳсонӣ воқеӣ ва ҳуқуқиро дар рафти маъракаи интихобот оид ба вайрон кардани талаботи Кодекс ё дигар масъалаҳои ташкили интихобот (ба истиснои шикоятҳо аз амал ва қорарҳои комиссияҳои интихоботӣ) баррасӣ намоёнд, аз рӯи ин муҷриатиҳо дар муҳлати се рӯз тафтиш гузаронда, ҷавоби хаттӣ диҳанд ва барои муҷриатиҳо, ки камтар аз 6 рӯз пеш аз интихобот ё дар рӯзи овоздиҳӣ расидаанд, фавран ҷавоб диҳанд. (Моддаи 101-уми Кодекс).

ҚОНУНҲО ҲУҚУҚҲОИ ИНТИХОБОТИИ ШАХРВАНДОНРО ЧЌ ГУНА ҲИМОЯ МЕКУНАНД?

(Аввалаш дар сах.1).

Мақомоти прокуратура ҳангоми гирифтани маълумот дар бораи вайрон кардани қонунгузории интихобот, ки аломатҳои ҷинояти дар моҳдаҳои дахлдори қонун пешбинигардида доранд, фактҳои дар хабар зикргардида тафтиш намуда, минбаъд вобаста ба натиҷаҳои он амал мекунад.

Мақомоти қорҳои дохилӣ вазираҳои муҳофизати тартиботи ҷамъиятӣ ва пешгирӣ кардани ҳуқуқвайронкуниро дар рафти интихобот иҷро мекунад.

Санҷиши варақаҳои имзо ҳангоми таъбиқи ҳуқуқ барои пешбарии номзадҳо

Дар марҳилаи пешбарӣ ва бақайдгирии номзадҳо бахшо аз он сабаб ба вуҷуд омада метавонанд, ки ба ҳизби сиёсӣ ҳуқуқи иштирок дар интихобот рад карда шудааст, агар дар варақаи имзо сохтакорӣ ошкор карда шавад (моддаи 39-уми Кодекс). Дуруст тартиб дода шудани варақаҳои имзои пешниҳоднамудани ҳизбҳои сиёсӣ аз ҷониби Комиссияи марказии интихоботӣ тафтиш карда мешавад, ки барои тафтиши дурусти варақаҳои имзо метавонад мутахассисони мақомоти қорҳои дохилӣ, адлия, инчунин муассисаҳо ва намоёндагони ҳизбҳои сиёсиро ҷалб намояд. Хулосаҳои онҳо асос шуда метавонанд, ки Комиссияи марказии интихоботӣ имзоҳои варақаҳои имзоро сохта эътироф намояд.

Варақаҳои имзо барои санҷиш бо роҳи интихоб хоста гирифта мешаванд. На камтар аз 15 фоизи шумораи зарурии имзои интихобкунандагон ва маълумоти дахлдори дар бораи интихобкунандагоне, ки ба варақаҳои имзо имзо гузоштаанд, бояд тафтиш карда шавад.

Дар бораи номувофиқати ва радқунӣ аз талаботи Кодекси интихоботи Ҷумҳурии Ўзбекистон дар ҳуҷҷатҳои барои қайдқунӣ пешниҳодшуда КМИ ба тартиби муқарраргардида ба ҳизбҳои дахлдори сиёсӣ хабар медиҳад.

Мувофиқи моддаи 31-и Кодекси интихобот, варақаҳои интихоботӣ бояд ба забони давлатӣ чоп карда шаванд, вале бо қарори комиссияи ҳавзавии интихобот онҳо инчунин бояд ба забонҳои, ки аксарияти аҳолии ҳавзаи интихобот истифода мебаранд, чоп карда шаванд.

Шикоят аз кирдори комиссияи интихобот аз тарафи интихобкунандагон, инчунин, дар сурати вайрон кардани тамоюли овоздиҳии пилқонӣ, мӯҳлати хабар додани шаҳрвандон дар бораи вақт ва ҷои овоздиҳӣ, дохил накардани интихобкунандагон ба замимаи рӯйхати интихобкунандагон, агар номи онҳо ба рӯйхати интихобкунандагон дохил нагардида бошад, ба интихобкунанда рад кардани овоздиҳӣ дар ҷои истиқомат ва ғайра ҷой доранд.

Ҳуқуқи мушоҳида намудани рафти интихобот

Ҳуқуқи мушоҳидаи рафти интихобот ба намоёндагони ҳизбҳои сиёсӣ, воситаҳои ахбори омма, нозирони дигар давлатҳо ва созмонҳои байналмилалӣ дода мешавад, ки рӯйхати меъёрҳои демократӣ дар интихоботро назорат мекунад. Ҳуқуқ ва ӯҳдадорҳои нозирон, намоёндагони ваколатдори ҳизбҳои сиёсӣ ва намоёндагони ВАО дар боби 6-уми Кодекси интихобот (моддаҳои 33-35) инъикос ёфтаанд. Натиҷаҳои назорат давра ба давра ба самъи комиссияҳои интихоботӣ барои ислоҳи вайронкуниҳо расонда мешаванд.

Ҳимояи судии ҳуқуқҳои интихоботи шаҳрвандон

Вақтҳои охир дар Ҷумҳурии Ўзбекистон нақша ҳам ба таври ғайрирасудӣ ҳимоя намудани ҳуқуқи интихоботи шаҳрвандон ва ҳам ҳимояи судӣ меафзояд. Ҳамин тарих, мувофиқи моддаи 102-и Кодекси интихобот аз болои қарорҳои комиссияҳои интихоботӣ метавонанд мақомоти ҳизбҳои сиёсӣ, ки номзадҳо пешниҳод намудаанд,

номзадҳо, шахсони боэътимод, нозирон ва интихобкунандагон дар давоми 5 рӯзи баъди қабули қарор ба суд шикоят кунанд. Аз болои қарорҳои Комиссияи марказии интихобот ба Судии Ҷумҳурии Ўзбекистон дар давоми 5 рӯзи баъди қабули қарор шикоят кардан мумкин аст. Шикоят бояд дар давоми 3 рӯзи баъди қабули он ва агар то рӯзи интихобот камтар аз 6 рӯз монда бошад, фавран дида баромада шавад. Шахсоне, ки шикоят додаанд, ҳуқуқ доранд дар баррасии шикоят бевоқифа иштирок намоянд.

Ҷиҳати хоси ҳифзи судии ҳуқуқҳои интихоботи шаҳрвандон

Аввалан, мақомоти ҳокимияти судӣ бо қарорҳои худ характери озодаи интихоботро таъмин намуда, бо ҳамин иштироки ҳақиқии шаҳрвандонро дар идоракунии қорҳои давлат кафолат медиҳад. Судҳо бо роҳи қабули қарорҳои ҳатмӣ, ки бекор кардани онҳо аз ҷониби ягон мақомоти дигари давлатӣ ғайримумкин аст, ҳуқуқҳои интихоботи шаҳрвандонро ҳимоя намуда, мувофиқати натиҷаҳои овоздиҳиро ба иродаи воқеии шаҳрвандон таъмин мекунад.

Дуюм, судҳо тамоюлҳои демократиро ҳимоя мекунад, ки шаҳрвандон дар асоси онҳо ҳуқуқи овоздиҳии худро амалӣ мегардонанд: ба чунин тамоюлҳо умумият, баробарӣ, мӯқобилӣ, интихобот ва ғайра дохил мешавад.

Сеюм, мақомоти ҳокимияти судӣ бо қарорҳои худ аз паҳншавии «технологияҳои» ғайриқонунии интихоботӣ, пеш аз ҳама дар соҳаи табиғоти пешазинтихоботӣ ва маблағгузории маърақаҳои интихоботӣ пешгирӣ мекунад.

Чохорум, ғайриқонунӣ мақомоти ҳокимияти судӣ аҳамияти қонунгузориро дар бораи кафолатҳои асосии ҳуқуқи интихоботи шаҳрвандон баланд мебардорад, дар субъектҳои раванди интихобот эҳтиром ба қонунро талкин мекунад, номзадҳо ба «интизом медарорад», онҳоро водор месозад, ки нисбат ба ҳуқуқҳои интихобкунандагон ва дигар даъвогарон ба мандатҳои депутатӣ ва вазираҳои интихобшуда бо масъулият муносибат зоҳир кунанд.

Ҳар як аризадиханда ҳангоми муриҷат ба суд вазираддор аст нишон диҳад, ки ба андешаи ӯ, поймол кардан ё таҳдиди поймол кардани ҳуқуқҳои интихоботи ӯ дар ҷуст. Ин талаб барои ҳамаи бахшоҳои интихоботӣ принсипан муҳим буда, дар амалияи судӣ қатъиян риоя карда мешавад.

Суд асоснок будани шикоятро муқаррар намуда, қарор ё кирдори (амал ё беамалии) мавриди муҳокима қарордоштаро ғайриқонунӣ эътироф мекунад, вайронкунандаи ҳуқуқи интихоботи шаҳрванд — аризадиханда вазираддор мекунад, ки талаби ӯро қонеъ гардонад ё бо роҳи дигар ҳуқуқи поймолшудаи интихоботи ӯро барқарор кунанд.

Ҳангоми баррасии шикоят дар бораи вайрон кардани ҳуқуқи интихоботи шаҳрвандон суди юрисдиксияи умумӣ ба сифати марҳилаи якум, ки бахши интихоботро ҳал мекунад, баромад мекунад ё самаранокии ғайриқонунӣ ҳифзи ҳуқуқи комиссияҳои интихоботро, агар шикоятӣ дахлдори аз ҷониби онҳо пештар баррасӣ шуда бошад, амалӣ менамояд.

Дар ҳолати дуюм, комиссияи интихоботӣ бояд ба сифати ҷавобгар ё ҳаҷмҷавобгар (яъне бо иштирокчи раванди интихобот, ки дар ҳолати аризадиханда аз аввал ба ӯ нигаронда шудааст) ҷалб карда шавад.

Қарори мақомоти судӣ аз ҷониби ягон мақомоти дигари давлатӣ баррасӣ нагардида, танҳо дар сурати шикояти суди болоӣ мавриди баррасӣ қарор мегирад.

Ба суд дар соҳаи ҳифзи ҳуқуқҳои интихоботи шаҳрвандон бо қонун ваколатҳои хеле самарабахш дода шудааст. Дар тафовут аз комиссияҳои интихоботӣ, он дорои механизмҳои ҳатмии иҷро қарорҳои худ мебошад.

Амонулло МУҲАММАДҶОНОВ,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқшиносии Тошканд.

МИНТАҚАИ ОЗОДИ САВДОИ «AIRITOM FREE ZONE» БА КОР ШУРҮЪ КАРД

Минтақаи савдои «Airitom free zone» дар ноҳияи Тирмиз, назди сарҳади Ўзбекистон ва Афғонистон ҷойгир шуда, масоҳаташ 36 гектарро ташкил мекунад ва дар бунёди он 70 миллион доллари амриқӣ масраф шудааст.

Дар минтақа меҳмонхонаи «Hilton Garden Inn», клиникаи замонавии тиббии «Akta Medline», бизнес-мактаби «Central Asia University», маркази савдо ва хидматрасониҳои дорои ҳамагуна шарафот, тарабонаҳо, хостел, корхонаҳои истеҳсоли ва маркази логистикае, ки иқтидорӣ дар як сол 900 ҳазор тонна маҳсулотро дар муомила баровардан дорад, мавҷуд аст.

Мувофиқи фикри мутахассисон ва экспертҳо ба минтақаи савдо дар як сол 1,5 миллион нафар ташриф оварда, қариб 1 миллиард доллар маҳсулот ба муомилот бароварда мешавад. Ҷиҳати муҳим ва афзалиятнокии ин маҷмӯа дар он аст, ки муддати 15 рӯз шаҳрвандони ҳама давлатҳо бе раводид (виза) ба ҳудуди Ўзбекистон даромада боз ба-

ромада метавонанд ва маҳсулоти дар ҳудуди маркази воридшаванда низ бидуни пардохти ҳаққи бочхона хариду фурӯш карда мешавад.

Дар маросими расмии мутантан Сарвазирӣ Ўзбекистон А. Арипов, иҷрокунандаи вазираи Сарвазирӣ Афғонистон Абдул Ғанӣ Бародар, муовини Сарвазирӣ Ҷумҳурии Озарбойҷон Шаҳин Мустафаев, муовини вазири иқтисодиёт ва савдои Қирғизистон Назарбек Малаев, муовини вазири савдо ва интеграцияи Қазоқистон Қайрат Торебаев, инчунин намоёндагони ҳукумат, тадбиркорони бонуфузи Ўзбекистон ва Афғонистон ширкат варзиданд.

Олим ПАНЧИЗОДА,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Сурхондарё.

ТАБИБИ СОҲИБКОР ВА СОҲИБКОРИ ВАТАНДҮСТ

Солҳои охир дар соҳаи тандурустӣ як қатор дигаргуниҳо ба амал омаданд, ки натиҷаи ислоҳоти доманадори ҳукумат ба шумор мераванд. Ҳукумати ҷумҳурий барои комилан тағйир додани низоми қор дар муассисаҳои тандурустӣ ва ҳамоханг сохтани фаъолияти онҳо дар роҳи ба мардуми эҳтиёҷманд расонидани ёриҳои сифатан баланди тиббӣ, дар ин замина беҳбуд бахшидани тандурустии халқ як қатор чораҳои тадбирҳои муассисаи андешиданда. Ба чиз аз таъмири кулли беморхонаҳо, сохтани дармонгоҳҳои нав, бо таҷриботи замонавӣ таъмин сохтани онҳо, ки аз ҳисоби таҷрибаи давлат маблағи зиёд сарф мешаванд, як идда лоиҳаҳои ҳуберо рӯи даст дорад, ки метавонанд тибби кишварӣ моро дар қаламрав ангустаман созанд. Агар солҳои пеш ҷалби сармояи хориҷӣ ба соҳаи тандурустии кишвар хеле маҳдуд бошад, ҳоло дар ин росто дарҳо васеъ шудааст ва ҳукумат худ хушбин аст, ки сармоядорони хориҷӣ вориди ин бозори гарм гардан ба соҳаи тандурустии мамлақати моро ба талаботи тибби ҷаҳонӣ мувофиқ созанд.

Аз ҷумла ба соҳибкорони маҳаллӣ роҳи васеъ боз гардидааст. Онҳо низ имконоти худро сарфи пешрафти соҳаи тандурустӣ менамоянд. Дар кишвари мо ба кушодани клиникаҳои

хусусӣ низ иҷозат дода шуд. Ҳоло дар ин самт пешравиҳо назаррас буда, дар ҳар шаҳри навоҳии ҷумҳурий клиникаҳои хусусӣ табобату ташхисоти дари худро ба рӯйи мизочон кушодаанд ва боз шудани онҳо рақобати озодро дар байни муассисаҳои тандурустӣ хеле ривож додааст. Рақобатро мутахассисон аз омилҳои пешрафти қор медонанд, зеро маҳз ба туфайли он имкони интихоб бештар мешавад. Мардум ҳоло барои табобат ба он қоргоҳҳои тиббӣ хоҳанд рафт, ки соҳиби мутахассисони баланд ҳастанд ва сифати қоршон ба меъёрҳои байналхалқӣ мувофиқат мекунад. Бояд таъкид кард, ки иҷозат ёфтани низоми хусусӣ дар соҳаи тандурустӣ ба сифати қор беҳбудӣ бахшида, ҳаҷми хидматрасониҳои босифатро боло бурдааст. Раҳбари давлати мо аз рӯзҳои нахустини қор соҳибкоронро муттақои боварибахши худ ҳонда буд ва барои онҳо тамоми шароитро муҳайё сохт, то қоргоҳҳои худро фаъл созанд, худ даромаде ба даст оваранду бӯҷаи ҳукуматро низ ғайи гардонанд, ҷойҳои нави қорҳои доимӣ офаридаву кишри бекори аҳолиро бо қор таъмин намоянд.

Ҳошимҷон Шукӯров ҳам аз зумраи он қормандони тиб аст, ки давлатҳои Президенти кишварро дар робита ба ривож додани соҳибкорӣ гарм истиқ-

бол гирифт ва дар пайи татбиқи намунаи гоҳҳои худ азм намуд. Ҳошимҷон аз деҳаи қорхони Хуфари ноҳияи Сарисийё ба Самарқанд барои индомаи таҳсил омада, ба орзуи расид. Вай ҳоло як мутахассиси варзидаи соҳаи тандурустӣ, соҳибкори муваффақе мебошад, ки илми дар қараёни таҳсилоти тулонӣ фарогирифтаашро бо амал тавъам сохтааст. Ҳошимҷон Шукӯров соли 2018 ба клиникаи бисёрсоҳаи тиббӣ хусусӣ асос гузошт ва 15 нафарро бо ҷойи қори доимӣ таъмин намуд. Инак шаш сол аст, ки клиникаи ӯ мунтазам амал мекунад. Айни ҳол моҳе 800 мизоч аз хидмати клиникаи ӯ истифода мебаранд ва ба дардҳои худ шифо меёбанд.

— Ба чиз аз аҳолии шаҳри навоҳии вилояти Самарқанд аз вилоятҳои Дурдаси Сурхондарё, Қашқадарё, Чизза ва Навоӣ низ қорфтодагон ба клиникаи мо меоянд. Як қисми ҷашмиги мизочони моро аҳолии навоҳии наздимиқри вилояти Суғд ташкил мекунад. Ҳоса, аз диёри Рӯдакии бузург — Панҷакенти бостонӣ қорфтодагон бештар аз хидмати мутахассисони мо истифода мекунад, — меғӯяд Ҳошимҷон Шукӯров.

Аз сӯҳбат бо сартабиби клиникаи хусусӣ дарёфтм, ки минбаъд на-

қшаҳои ҳуберо дар амал татбиқи қорданӣ аст. Пойгоҳи моддӣ ва техникаи қоргоҳро ривож дода, сифати қорро боз ҳам баланд хоҳанд бардошт. Барои ин боз дастгоҳҳои зарурии замонавӣ харидан лозим аст.

— Агар то ин дам қорқорро бо маблағи оилавӣ ба роҳ монда бошем, ҳоло барои харидани таҷҳизоти ҳозиразамон аз бонқо қорқорӣ дарозмуддати камфоиз дастрас карданӣ, — таъкид кард Ҳошимҷон Шукӯров. — Қоргоҳи мо бори як муассисаи калони тиббиро мекашад!

Дар ин ҷо шубҳаҳои офталмология, лор, терапия, урология, нейрохирургия, косметология, аллергиялогия, лаборатория ва ҷарроҳӣ амал мекунад. Дар он табииони соҳибтаҷриба Аҳрор Шодиев, Сабоҳат Маллаева, Суннат Бойбеков, Саидфазл Бобоев, Фазлиддин Қаландаров ва Фаридун Абдурахмонов ифои вазифа доранд ва ҳар қадом дар пешбурди қор саҳми арзандае мегузоранд. Бояд таъкид кард, ки клиникаи бисёрсоҳаи хусусӣ дорои 20 ҷои табобати стационарӣ ҳам ҳаст. Аксари беморон табобати худро дар ҳуди клиника хоб рафта ва зери назорати табииони идома медиҳанд.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори «Овози тоҷик».

«ТОЙБОЛА»-И ҚАРШҲИ ФАЪОЛ ШУД

Соҳибкори варзида Анвар Абдуқаюмов муваффақ гашт, ки қоргоҳи навро бо номи «Тойбола» бунёд кардаву истеҳсоли бозичаҳои кӯдаконро ба роҳ андозад.

Ин қоргоҳ дар ҳудуди ҷамоаҳои шаҳрвандони маҳаллаҳои «Хонтепа» ва «Наво»-и шаҳри Қаршӣ ҷой гирифтааст. Маросими ифтитоҳи он бо ширкати ҳокими вилоят Муротҷон Азимов, раҳбарони идороти гуногун ва фаъолони ҷомеа ба таври мутантан баргузор гардид. Ба қор оғоз кардани қорхонаи «Тойбола» барои кӯдакони кишварамон беҳтарин тўҳфа ба шарафи ҷашни 33-солагии Истиқлоли Ватани маҳбубамон буд.

А. Абдуқаюмов ёдовар гашт, ки соли қабл дар қараёни сафари раҳбари давлат ба вилояти Қашқадарё бо Президент мулоқот кардаву аз нақшаҳои худ суҳан ба миён оварда, ваъда дода буд, ки қоргоҳеро бо номи «Тойбола» бунёд хоҳад кард.

Соҳибкор ният дорад, ки солҳои наздик 90 дарсади бозичаҳои кӯдаконро дар бозорҳои дохилии кишварамон, ки аз хориҷ ворид мегарданд, бо маҳсулоти босифат ва аз нигоҳи экологӣ ҷавобгӯии меъёри истеҳсоли Қаршӣ иваз намояд.

Дар қоргоҳи «Тойбола» 205 кас машғули қор буда, барои истеҳсоли бозичаҳои кӯдакон пайваста заҳмат мекашанд.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Қашқадарё.

ХАБАРҲО

ВОХҮРӢ ДАР СЕНАТИ ОЛИЙ МАЧЛИС

Дар Сенати Олий Маҷлис вохӯрӣ бо намоёндагони Донишгоҳи ал-Азҳари Миср баргузор гардид. Қайд карда шуд солҳои охир равоит байни ду мамлакат дар соҳаҳои гуногун торафт ривож меёбад. Хусусан робитаҳои байнихукумати байнипарлумонӣ самара мебахшанд. Вазорату идораҳои гуногун низ ҳамкории ба роҳ гузоштаанд.

Ҳаминро низ барои маълумот гуфтанием Донишгоҳи ал-Азҳар бо созмонҳои бонуфузи байналхалқӣ, минҷумла бо Бунёди аҳолишиносии Созмони Милали Муттаҳид аз наздик алоқа дорад. Хусусан ба халли мушкилоти бонувон — ҳифзи ҳуқуқ ва таъмини

саломати онҳо, ба таъмин ва меҳнат фаро гирифта шудани ҷинси латиф эътибор менигаранд.

Дар давоми сӯҳбат масъалаҳои доир ба нақшаҳои истиқболӣ ҳамкории, яъне гузаронидани чорабиниҳои ба ҷонибҳои манфиатбахш низ баррасӣ шуданд.

СЕМИНАР-ТРЕНИНГҲО ДАР ҲУДУДҲО

Маъракаи муҳими сиёсӣ — интихоботи Палатаи қонунгузории Олий Маҷлис, шӯроҳои депутатҳои халқӣ вилоятӣ, ноҳиявӣ ва шаҳрӣ торафт наздик мешавад. Дар тамоми ғўшаи қанори мамлакат ба он омодагӣ дида мешавад.

Аз ҷумла, дар Андиҷон бо иштироки 938 раисон, ҷоншини ва котибони комиссияҳои интихоботӣ семинар-тренинги аз ҷониби тренерҳои худӣ баргузор шуданд. Доирӣ асосҳои ҳуқуқи ин қараёни сиёсӣ, навиғариҳо дар соҳаи интихобот, муҳият ва хусусиятиҳо ба ҳуд

ҳоси соҳаи интихоботи омеҳта ва ҷиҳатҳои асосии фаъолияти комиссияҳои интихоботӣ қорҳои фаҳмондадиҳӣ пеш бурда шуд.

Ин гуна семинар-тренинги давра ба давра дар сартосони ҷумҳурий то 21 сентябри соли равон идома меёбад.

ПИРҮЗИИ МУШТАЗАНҲОИ НАВРАСИ ҶЗБИКISTONӢ ДАР ЧЕМПИОНАТИ ОСИЁ

Дар шаҳри Ал-Айни Аморати Муттаҳиди Араб чемпиони Осий аз рӯи бокс байни наврасон баргузор гардид. Чи духтарон ва чи писарбачаҳои Ҷзбекистонӣ маҳорати хуби муштзанӣ нишон доданд.

Дар бахшо байни духтарон ҷамоаи якҷаҷини Ўзбекистон ба гирифтани 7 медали тилло, 1 нуқра ва 2 биринҷӣ муяссар гашт. Э.Рустамов, М. Уқимов, Б. Қурбонов, Ч.Зайниддинов, С.Сабдуллоҳочаев, С.Раҳматуллоев ва И.Солеҳов аз болои тамоми рақибон ғалаба карда, бо медали тилло тақдир шуданд. Ҳамин тавр

ҷамоаи якҷаҷини Ўзбекистон бо 14 медали тилло, 6 нуқра ва 3 биринҷӣ (ҷамъ 23 медал) дар ҳисоби умумӣ маҷмаовӣ ҷойи аввалро гирифт. Наврасони Ҷзбекистонӣ ва қазоқистонӣ ҷойҳои дувум ва савумро ишғол намуданд.

М.ШОДИЕВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

АВТОБУСҲОИ НАВ ДАР КЎЧАҲОИ НАМАНГОН

Дар арафаи иди истиқлол дар кўчаҳои шаҳри Намангон автобусҳои нави замонавӣ, ки аз давлати Чин оварда шудаанд, ба ҳаракат даромаданд.

Мувофиқи шартнома ширкати «Yutong» 36 автобусро ба вилоятамон роҳӣ кард. Автобусҳо дорои ҳамаи шароит буда, дар фасли зимистон гарму рӯзҳои гарм ҳавои хунукро таъмин мекунанд.

Барои шахсон имконияташон маҳдуд низ ҷойҳои махсус (пантус) ҷудо карда шудааст. Автобус дар маркази вилоят ва ноҳияҳои Давлатободу Янги Намангон мувофиқи нақша ба ҳаракат даромад.

Шоҳида ДАМИНОВА,
муҳбири «Овози тоҷик» дар вилояти Намангон.
Суратгир: Ҳ. МАМАДАЛИЕВ (ЎзА).

Пахта-2024

Дар ноҳияи Мингбулоқи вилояти Намангон гунҷуни пахта сар шуд. Ба ин муносибат дар ҳоҷагии фермери «Файзимухаммад ота-Ч» семинари баргузор гардид.

МАВСИМИ ТИРАМОҶИ САР ШУД

Дар чорабинӣ ҳокими вилоят Шавкат Абдуразақов иштирок карда, таъкид намуд, ки дар мавсими гунҷуни ҳосили пахта корҳои ташкилӣ ва лозимиро дар вақташ иҷро кардан лозим, то ки ба рӯзҳои боришот набояд монд ва дар ин ҳусус ба мутаабидиёни соҳа вазифаҳо дода шуд.

Дар семинари фермери пешқадам Бахтиёр Қодиров, ки дар арафаи 33-ӯмин солгарди Истиқлолият бо Фармони Президент унвони Пахтакори шоистаи Ўзбекистонро гирифт, раббатнок гар-

дид. Иштирокчиёни чорабинӣ, фахриён, ғазолони ноҳия ва чинакчиён барои ҳосили фаровон дуоҳои нек хонданд.

Барои маълумот, деҳқонони вилоят соли ҷорӣ ба 60 ҳазор гектар замин тухми пахта кошта, аз ҳар гектари майдон 38 сентнерӣ, чамъ супурдани 228 ҳазор тонна ашёи хомро ба нақша гирифтаанд.

Шоҳида ДАМИНОВА,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Намангон.

Нигоҳ

ҲАНЎЗ ЗАМИН ДУРАХШОН АСТ, АЗ МУТААБДИДОН...

Саргузашти инсоният дуру дароз, таърихи душвор, воқеаҳои бешумор дорад. Аммо, муҳаққиқону муаррихон аз он ба маротиба зиёдтаранд. Ва ин ҳама, яке дигареро инро қардаанду алалоқибат афкори тазод, инқори инқор оламгир шуд, ахлоқ аз байн рафт.

Пас, чист илми ахлоқ ва ба ҳар қадоме пӯя устувор?

Барои аҳли муъмин илми ахлоқ мураббат ба мураккаб аст аз аҳодиси набаъи, ки мутаабид ба падар андарзои Пайғамбари ислом Мухаммад алайҳиссалом (дурӯд бар ӯ) аз ҷониби ҳақимони донишманд дар пирами суҳан оростаанд ба номи ҳадис китобат қардаанд, ки баъди Куръони маҷид дуҷум китоби муқаддаси мост.

Ҳамин дуршавӣ аз илми ахлоқ буд, ки на уламои олам ва на Созмони Милали Муттаҳид таъминстанд ниҳони ҳамчунсоии мамолики Урпою Амрико ва кишварҳои дигари ба ном «пешрафта»-ро ҷилавгирӣ кунанд.

Имрӯз ҷанги Исроилро бо Фаластин дида, кас ба ҳайрат меояд. Магар насронийёну яҳудийн намедонанд, ки таърихи башар аз рӯзгори ҳазрати Одаму Атову Моно Ҳаво сар шуда, то замони охири паёмбар Мухаммад алайҳиссалом ва баъди он низ ба офатҳои гуногун, ҷангҳои мудуш, дастоварду ноқомии сершумор мувоҷеҳ шудааст.

Дар ҳама китобҳои муқаддас (Таврот, Инҷил, Куръон) «Тӯфони Нӯх» (об-пахшинонӣ ҷаҳонӣ) зикр шудааст, ки эри об мондани замину замон ва маъ ба тӯфайли ҳамин киштии ҳалоскори паёмбари Худо – ҳазрати Нӯх наҷот ёфтани инсоният воқеият аст.

Ин ҳам воқеияти таърихи менамояд, ки андаруни ин киштии барои ҷамаъи хомиланиш, ки ҷуфт-ҷуфт аз ҳайвонот ва наботот будааст, захири озукаи мавриди эҳтиёҷ ҷой гирифтааст. Дар ҳама китобҳои муқаддас омадааст, ки саришастагонаш, иборат аз ҳазрати Нӯх (а) ва чанд тани дигар аз пайвандон пайравони эшон буданд.

Воқеаи тӯфон, обзеркони замину замон, наҷот ёфтани се писари ҳазрати Нӯх (а) ва аз ин се насли пайғамбар (Ҳом, Сом, Ёфас) баъди даргузашти асрҳо, пайдо шудани наслҳои дигар, ки мутақаллим бо дигар забонҳо шудаанд, аз аввалин тамаддун, Эҳд дар рӯйи Замин шаҳодат медиҳад, ки насли Одаму Ҳаво пеш рафт, ба ҳама ҷуз ноил гашт, ба маданият, илму фарҳанг расид, яроқи аслиҳа сохт, аз худ рафт, барои худнамоӣ силоҳи қатли ом, эҳтимол бомбаҳои ихтироъкардаи худро ба кор андохт, ки алалоқибат ҳама зеру забар, несту нобуд гашт. То замоне омад, ки насли аз ҳазрати Сом рӯйидаро, Сомӣ (семит) ва ғайриси-михоро антисемиташ номиданд.

Барои имон овардан ба воқеаи «Тӯфони Нӯх» тасаввур бояд кард, ки барои соҳтан ва истифода бурдан аз ҷунин киштии сеошёнаи азими пуриқтидор дар ваъзи ҳалокатбори обхезӣ чӣ илму дониш даркор шудааст.

Бешубҳа, «Киштии Нӯх» рамзи таракқиёти илм буда, «Тӯфони Нӯх» аз ихтироъ шудани силоҳҳои боиктидори қатли ом, чун бомбаи водородӣ дар рақиб медиҳад, ки инсоният худ нахуст-тамаддунӣ худро несту нобуд кардааст. Чуноне ки имрӯз инсоният ба ин дарҷаи хатарнок расидаасту мо, аҳли ҷомеа ба худ ом.

Зеро ҳамин аҷодди мо буд, ки давлати пуриқтидор ва соҳибмаданияти озодандеш сохт ва ин давр, ба номи даври Сомониён, чун асри тиллоӣ, нахусттамаддунӣ исломӣ дар таърих

монд. Ва аҳолии Мовароуннаҳри имрӯз ҳанӯз арзишҳои миллии худро ба қадр медонанд, меҳру оқибат, илми ахлоқ ҳанӯз бо мост.

Зеро таърихи башар ба ҷуз сулолаи Сомониён дигар ҳокимиятеро надидаст, ки дар он хусумати қавми набошад. Маъз дар ин давр байни динҳо мудоро ҳукмрон гардида, ченаки боигарӣ китоб гардидаву кадр мартабаи одамон бо илм мушаххас мешуд.

Ин буд, ки Шайх Саъдии Шерозӣ, ба мақсади талқини дӯстии халқҳо, таъкид ба Мухсаф гӯшзад кардааст, ки ҳама бандогони Худованд аз як реша, аз хонадони ҳазрати Одаму Ҳаво рустанд:

Бани одам аъзои яқдигаранд,
Ки дар офариниш зи як гавҳаранд...

Вале талқини ваҳдат, дӯстии халқҳо на ҳама вақт яқрағи пазири шудааст. Зимомдорони пешин ва сонӣ нисбати бисёр пешвоёни миллат ва дин носипоҳо қардаанд. Мисоли барҷасташ рӯзгори Мансури Ҳаллоҷ (ваф. с.922) мебошад, ки бо фармони халифаи Бағдод ӯро ба қуфр айбдор намуда, аввал сангсор, баъд ба дор овехтаанд ва осорашро ба коми оташ додаанд. Қариб ду аср даркор шуд, то Мансури Ҳаллоҷро сафед намоянду мартабааш барқарор гардад. Асосгузори маърабаи Ҳанафӣ – Имоми Аъзам низ дар зиндон ҷон ба Ҳақ таслим карда буд.

Рӯзгори пешвои тариқат мавлоно Вазеҳӣ (асри XVIII) низ гувоҳи медиҳад, ки исломият роҳи ноҳамворе паймудааст. Вазеҳӣ низ барои талқини дӯстӣ, ваҳдати миллатҳо, ки аз як беша ва як реша рустанд, гирифтори зиндон ва ҳам бадарға намуда, ба мақбарааш «Ачинахона» ном ниҳода буданд.

Ба ёд оваред: дар замони Шоҳмуродии мулаққаб ба Амри Маъсум илоҳоти динӣ ба амал меояд. Тибқи он сулуки ҷаҳрия (Кубравия, Мавлавия, «рақиб само») маҳҷум мешавад, мақбараи Вазеҳиро, ки дар ибтидо «Мазори Ҳазрати Маҳдумӣ» меномиданд, ба «Ачинахона» табдил медиҳанд, ки академик Ахрор Мухторов халли ин мавзӯро ба ояндагон вогузоштаанд (ниг. ба «Гузариҳои Уротеппа»-и А.Мухторов).

Хушбахтона, ин ҷониб ба қушодани ин «кӯриреҳи таърихӣ» то ҳаде муваффақ шудам (ниг. ба китоби «Қиссаи Вазеҳӣ, хонақоҳ ва девони ӯ», Душанбе, 2012, сах. 260).

Ба ин нисбат Ҳаким Фирдавӣ барҳаҷ фармудааст:

Туро донишу дин раҳонад дуруст,
Раҳи растагори бубояд-т ҷуст.

Бешак, касе, ки илми комил дорад, пурдон аст, ба роҳи ҳақ ва ҳақиқат меравад, растагори мекунанд, номаш чун наққор боқӣ мемонад.

Имрӯз, дар ин дунёи пурталотум, ки бародар ба додар, писар ба падар чоҳ мекобад. Сар пойбанди сад фикру хаёл аст... Яке ин ривоят ба ёдам омад, ки ҳама гуноҳҳои одами ҳазор моҳ, яъне 80 сол умрдидаро Худо мебахшидааст ва саботбарини амалҳои инсонӣ, ба каф овардани дили бемору муқтоҷон будааст.

«Баъд аз ин яқдигарро, бинем ё набинем?» – гуфта, он рӯз аввал ба аёдати шарикдари айёми мактабӣ, шоир Ҳайрон Осимӣ (Обидхон Осимов), ки чанд сол пеш аз ҳамсараш ҷудо гашта, ба қариб бародараш, шоир Сирочиддин Осимиро ба хок супурдааст, ба Файзободи шаҳраки Гонҷи рафта. Баъди дуои фотиҳа, китоби панҷумаш «Девони меҳробон»-ро ба ман дод ва изҳори таассуф кард, ки чаро ҷаҳор бародари аз худаш хурдро ба хок супурдааст.

Ҳайрон Осимӣ девони Ҳофизу «Маснави маънавий»-и Румиро аз ёд ме-

над. Медонад, ки «Дунё ҳама ҳеч аст...» Ба ин нисбат аҳли суҳан ӯро охиқофилаи аҳли тасаввуф медонанд. Аммо ин ҳамсинфи эшонзодам зиёрати Ҳаҷ нарафт. Ба қавли Шайх Абубақри Шибли Истаравшанӣ «Он ҳоҳад, ки нахоҳад».

Яъне, ки шукргузор аст, ба ҳар он чӣ, ки Парвардигор барояш раво бинад. Ҳаргиз наолади, ки бо асобағал мегардад. Афроқро аъмолаш бо ман яқест – «Ҳайрул умуро авсатух!» Ин дунё ва охирастро мисоли Шарк ва Фарб медонад, ки ҳар қадар ба як самт наздик равай, аз дигар ҳамон қадар дур ҳоҳӣ шуд. Ин дунё гуфта Ҳаргиз охирастро фаромӯш набояд кард ва охираг гуфта аз ин дунёи рӯшан дилсард набояд гашт. Ҳамеша «даст ба қору дил ба Ер» мебояд зист.

Мавлои Рум беҳуда Каъбаро на хонаи Худо, балки аз Иброҳими Халилулоҳ нагуфтаанд...

Шоир Ҳайрон Осимӣ – мутаабид, бонии меҳр аст, бисёр шоирон, ба мисли Зулфия Атой, ӯро устоди худ медонанд. Яке аз қорҳои савобаш ин аст, ки масофаеро аз роҳи маҳалли мумфарш кунонида, бо фатво Ҳаҷҷаш мақбул гардида, расман «шаҳрванди ифтихорӣ»-аш додаанд.

Рӯзи дигар ба Хучанд раҳсипор шудам, то аз холи ҳамсинфам Нуъмон Носиров, ки ду сол боз саҳт бемор асту бистарӣ, хабар битирам. Ба он илму донише, ки дошт, мебоист дар донишгоҳи кор кунанд. Вале аз модари ҷашмонаш ранҷур дур наравт, умраш дар мактаби деҳот гузашт ва бисёр шогирдонии риёзидон ба воя расонд. Баъзеашон дар муассисаҳои таълими олии Маскаву Душанбе дарс медиҳанд ва зуд-зуд ба аёдташ меоянд.

Ба дидори яқдигар расидем, ёд аз айёми ҷавонӣ кардем. Маҷаллаи «Математика Ҳанӯз» дар бораи муаллими тоҷикани Носировов фото-очерки рангину пурмухтаво чоп кардааст. Хушҳол будем, лаҳза ба лаҳза ашқ гулгуирамон мекард. Боварам намеомад, ки ҷавонмарди ҷолоке, ки ба ҷуз дониши комил, даҳ панҷааш хунар буд, алҳол ночор аст.

Султанист, ки аз беморӣ не, аз мушкилие, ки ба духтурону фарзандонаш овардааст, ранҷ меканаду шикава дорад. Ёд аз шарикдасмон, шодравон Абдурасул Қаюмов мекард, ки директори мактаб буду раиси ҷамоати шаҳраки Зафаробод, хоксор мезисту дар ғами мардум буд.

Фарқи хаёлот аз Хучанд ба Истаравшан бармегаштам. Намедонам аз Душанбе буд ё аз Истаравшан профессори илми тибб, директори Хона-музейи академик Ахрор Мухторов – Обидхон Каримов, ки солҳои кӯдакию наврасиаш ҳамсоии девордармиён будем, ба ман занг зада аз ҳолу аҳволам пурсон шуд.

Бе ягон истиҳоло ба вай дил кафондам. Ваъда кард, ки ҳатман ба аёдати муаллим Носировов меравад. Шундаам, Обидхон мутаабид (соҳиббодат) ба Хучанд рафта, дили бемори ранҷур ба каф овардааст. Аз хурсандӣ гиристам ва дуояш кардам: Худованд ин аёдати ӯро ҳаҷчи акбараш хонад. Зеро, гуянд:

Дил ба даст овар, ки ҳаҷчи акбар аст,
Аз ҳазорон Каъба як дил беҳтар аст.

Бинозам аз он машоихе, ки ҷунин дурри маънаи суфта:

Замин дурахшон аст,
аз мутаабидон,
Чунон ки осмон аз ситорагон.

Маъруф ОТАХОНЗОДА,
ТОШКАНД – ХУЧАНД – ТОШКАНД.

БИНОҲОИ НАВ БА ИСТИФОДА ДОДА ШУДАНД

Мардуми кишвари моро бо тантана ҷашн гирифтани ҳар як ид ба ҳукми аъна даромадааст. Хоссаган, ҷашнгирии истиқлол шукӯҳи ба худ хос пайдо кардааст. Мардум ин ҷашни мондагори роҳбаландии бзурги меҳнативу шодӣ пешвоз мегиранд.

33-солагии истиқлолияти давлатиро аҳолии ноҳияи Қизилтепаи вилояти Навоӣ бо шаҳомат ва шодмонии фаромӯшнопазир пешвоз гирифтанд. Дар арафаи иди бошукӯҳ 200 хонадон соҳиби хонаҳои нави истиқлолатӣ гардидаанд.

Дар майдони «Ўзбекистони Нав» 8 бинои 5 ошёна ба истифода дода шуд. Биноҳои наво дар ҳудуди 20 гектар бо арзиши 24,7 миллиард сӯм аз бучаи давлатӣ бо тамоми талаботи соҳаи коммуни-

катсионӣ омода гардидаанд. Соли гузашта маҳалла бо оби ошомиданӣ ва бо барқи газӣ табиӣ таъмин гардида, роҳҳои дохилӣ мумфарш карда шуд.

Соли оянда дар ин макон наздики 50 бинои бисёррошона барои 1500 хонадон, мактаб барои 990 нафар, майдончаҳои варзишӣ, хонаи фарҳанг, марказҳои тиҷоратӣ ва хидмати маишӣ бунёд мегардад. Аз ин ҳама мардум шоду масруранд. Бо ҳиссиёти баланд изҳори шодмонӣ доранд.

– Ана, имрӯз ба хонаи наво кӯчида даромадем, – меғӯяд Дилбар Зиёдова. – Ин ҷо баҳри зиндагӣ ҳама гуна имконият мавҷуд аст. Ҳар як бонӯи хонадонро ин ҳама имкониятҳои муҳайё басанда аст. Хӯроқпазӣ дар ошонаи таҷризониди хастагии рӯзи кориро рафъ мекунанд.

Дар маҳаллаи Маликобод муассисаи давлатии таълими томактабӣ бо маблағи 4,8 миллиард сӯм барои 120 нафар ва бинои поликлиника бо маблағи 2,3 миллиард сӯм ба истифода дода шуд. Ҳамчунин, дар маҳаллаи Сӯфийн бинои нави маҳалла, «Уч авлод маскани», майдончаи варзишӣ ва 2 бинои муассисаи давлатии таълими томактабӣ ба истифода супорида шуданд.

ВАЗЪИ ТАЪЛИМ ДАР ВИЛОЯТИ НАВОЙ

Соли нави хониш кӯдакон ва наврасони вилояти Навоӣ дар 377 мактаби таҳсилоти ҷамагонӣ ва 224 муассисаи давлатии таълими томактабӣ таълиму тарбия мегиранд. Соли 2024 дар вилоят 5 бинои нави мактаби таҳсилоти ҷамагонӣ бунёд гардида, дар 14 мактаб таъмири ҷорӣ ва дар ду мактаб таъмири пурра анҷом дода шуд.

4 бинои нави муассисаи таълими томактабӣ бунёд гардида, 4 муассисаи таълими томактабӣ пурра таъмир гардид. Нимсолаи аввали соли равон бо маблағи «Бучаи ташаббус» дар 37 муассисаи таълими вилоят қорҳои таъмири анҷом дода шуд.

Ўзбакбойи РАҲМОН,
хабарнигори «Овози тоҷик»,
Вилояти НАВОЙ.

Дар арафаи ҷашни 33-солагии истиқлоли Ўзбекистон дар ноҳияи Чалақудуқи вилояти Андиҷон маскани оила ва занону духтарон ба истифода супорида шуд.

Маскан аз ҷониби шуъбаи оила ва занону духтарони ноҳия ба мақсади таҳмили оила ва дастгирии занону духтарон ташкил гардида, дар ин ҷо гурӯҳҳои хониш, маслиҳатхонаи психологиву ҳуқуқӣ барои бонувон, кумак ба соҳибкорӣ, «китобхонаи оила», «мактаби модарони ҷавон», «Модар ва кудак», хонаҳои шуғл бо варзиш ва фитнес фаъолият мебаранд.

Дар маросими кушодашавии он таъкид гардид, ки маскан кумакрасони занону духтарони ноҳия буда, фаъолияти он дар асоси низом ва муносибати ҷамагонӣ ба роҳ монда шудааст.

Суратгир: З. УМУРЗОҚОВ (ЎзА).

САЛОҲИЯТИ САЙЁҲИИ ЎЗБЕКИСТОН НАМОИШ ДОДА МЕШАВАД

Аз моҳи август то моҳи ноябри соли равон дар бисту чор ҳавопаймои Boeing, ки ба ширкати ҳавонавардии «Air Europe» тааллуқ доранд, сабтҳои аудио-рекламаҳои намоиш дода мешаванд, ки муҳтавои он ба Ўзбекистон бахшида шудааст.

Бино ба хабари дафтари матбуоти Қумитаи туризми Вазорати экология, ҳифзи муҳит ва тағйирёбии иқлими ҷумҳурий маъз аз ҷониби қумитаи сайёҳӣ ва дар ҳамкорӣ бо ширкати байналмилалӣ «Digital IFE Services» ба хотири огоҳӣ аз имкониятҳои сайёҳии кишвари мо ташкил шудааст, ки тавассути намоиши филмҳои истисноии Ўзбекистон дар парвозҳои байналмилалӣ ширкати «Air Europe» сурат мегирад.

Дар тӯли се моҳ дар мониторингҳои панелӣ ҳангоми парвозҳо ва фуруди хатсай-

рҳои кӯтоҳмуддат, ки шаҳрҳои бзургии Аврупо ва Испанияро фаро мегиранд, инчунин дар экранҳои паси курсӣ пеш аз ҳар як парвози наворҳои видеоӣ намоиш дода мешаванд. Инчунин аз моҳи сентябр, дар муддати се моҳ ҳангоми парвозҳои дарозмуддат ба Америкаи Лотинӣ ва ИМА қабл аз намоишҳои телевизионӣ наворҳои видеоӣ ба намоиш гузошта мешаванд.

Мирасрор АҲРОРОВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

Ҳамсоёҳон мо

ҚИРҒИЗИСТОН: 1. МАРДУМИ ЗАБОНДҮСТ ВА АДАБПАРВАР

Боздид аз минтақаҳои тоҷикинишин ва дидору мулоқот бо ахли адабу фарҳанги шаҳру вилояти Қирғизистони ҳамчунор аз худ хотираҳои басо гуворо мондааст. Дар ин гузориш дар бораи деҳаи Учқўргон ва шаҳраки Ҳайдаркони ноҳияи Қадамҷои вилояти Ботқанд ба муштарӣ нақл мегардад.

Деҳаи Учқўргон дар соҳили рӯди Исфайрам, дар бағали талу тепла ва адиҳи сарсабзу хурама, кишзорҳои серхосил маскан гузидааст. Ин деҳа аҳолии маҳаллаҳои тоҷикинишини Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Қирғизистон мутахид намулдаст. Мардумаш басо меҳмоннавозу хушғуфторанд. Инчунин, дар Учқўргон узбекҳои қирғизро, рус ва тоторҳо дар фазаи дустиву рафоқат ва вақтату ҳамгироӣ зиндагӣ мекунанд.

Тибқи омор деҳаи Учқўргон бештар аз сиву панҷ ҳазор аҳоли дорад. Дар ин ҷо олимони зиёд зода шуда ва ба воя расидаанд. Худуди 12 нафар уворони доктори илмро ба даст овардаанд, беш аз 40 нафар номзади фан шудаанд, ду нафар ба рутбаи генералӣ соҳиб гардидаанд. Дар ҳамин ҳол, теъдоди зиёди кадрҳои учқўргонӣ дар соҳаҳои давлативу ҷамъиятӣ ва ҳуқуқии соҳибӣ шаҳру вилояти Қирғизистон, инчунин ҷумҳурии Қирғизистон, Тоҷикистон, Қазоқистон ва мамлики дигари пасошурвай фаъолият карда, бархе аз онҳо бо ҳаёт пардур гуфтаанд.

Меҳостам аввал аз устоди як қатор журналисти тоҷики муқими Қирғизистон, шодровон Мӯҳсин Умарзода ёдовар шавам, ки дар ин ғушаи хушбоду ҳавои водии зарнисори Фарғона ба дунё омадааст. Баъди таҳсил дар факултати журналистикаи Донишгоҳи миллии Қирғизистон ҳаёт ва фаъолияти худро ба рӯзнамаи «Овози тоҷик» бахшидааст, ҷиҳати пешрафти тақомули журналистика, хифзи забону фарҳанг ва арзишҳои миллии заҳмати зиёдаш ба маҳаллаи Тоҷикистон деҳаи Учқўргон бо шоири шакарғурдонӣ худ — Шарифҷони Учқўргонӣ, фаъоли ҷамъиятӣ тоҷикон Саидзаим Пўлодӣ (равони харду шод бод!) ва чанд

тани дигар ифтихор мекунанд. Дарвоқеъ, ду сол муқаддам, баъди иштироки бевосита дар ҷашни 90-солагии устод Шарифҷон Учқўргонӣ, дар саҳифаи «Овози тоҷик» роҷеъ ба нақши ин шахсияти маъруф дар рушди забону фарҳанги миллии як мақолаи густарда ба таъби расид. Шарифҷони Учқўргонӣ муаллифи китобҳои тоҷикии «Панди падар», «Панде аз даҳане», «Таҷрибаи рўзгор», «Замони ман», инчунин китоби «Умрамро барои ту сарф кардам» мебошад, ки ба забони қирғизӣ таълиф шудааст. Учқўргонӣ бо медали «Барои хизматҳои шоиста»-и Тоҷикистон ва медали тиллои Хазинаи ба номи Абулқосим Фирдавсии Қирғизистон сарфароз гардидааст. Вай Аълочии маорифи Қирғизистон, узви иттифоқи нависандагони Қирғизистон ва Тоҷикистон мебошад.

Писари ӯ — Мавлонҷон Шарифзода аз соҳибкории варзиди вилояти Ботқанд маҳсул меёбад. Хар сол дар арафаи оғози соли таҳсил аз ҳисоби маблағҳои Мавлонҷон Шарифзода донишмӯзони синфи якуми мактабҳои тоҷикии деҳаи Учқўргон бо сума, китобу дафтар ва дигар ашёи зарурии таълимӣ таъмин мешаванд. Вай ба ҳайси фаъоли Созмони иҷтимоӣ тоҷикони Қирғизистон ба номи Рўдакӣ низ дар рушду ну-

мӯи забон ва фарҳанги миллии талоши зиёд ба харҷ медиҳад. Дар мактаби таҳсилоти умумии ба номи Мавлоно Ҷомӣ синфи тоҷикӣ кушода, онро куллан тарбия ва бо ҷиҳози лозима таъмин кардааст. Духтури хизматнишондодаи Қирғизистон Абдуҳалим Раҳимҷонов зодаи маҳаллаи Йўлбони ин деҳа мебошад. Вай тўли солҳои 1992-2008 ҷун раиси Иттиҳодияи иҷтимоии тоҷикони Қирғизистон ба номи Абўабдуллоҳи Рўдакӣ низ фаъолият набошад, ки ба забони қирғизӣ таълиф шудааст. Учқўргонӣ бо медали «Барои хизматҳои шоиста»-и Тоҷикистон ва медали тиллои Хазинаи ба номи Абулқосим Фирдавсии Қирғизистон сарфароз гардидааст. Вай Аълочии маорифи Қирғизистон, узви иттифоқи нависандагони Қирғизистон ва Тоҷикистон мебошад.

Мардуми деҳаи Учқўргон аз доктори илмҳои тиб, профессор Мурод Дадабоев низ ифтихор доранд. Вай беш аз ду даҳсола мудирӣ кафедраи кардиологияи интервенционали Марка-

бобати бемориҳои системаи дилу раг, аз ҷумла аритмия, атеросклероз, гипертония, нуқсонҳои дил, норасоии дил, тромбоблебит, тахикардия ва ғайра буда, бо меҳнати пурмахсули худ ҷоиҳаҳо ба даст овардааст. Пизишкони варзиди дигар Тўлжин Муродалиева ва Фаизулло Ҷулдошова дар Қирғизистону Тоҷикистон фаъолият доранд. Ҳуқуқати овули Учқўргонро низ дар айни ҳол Аҳмадҷон Абдураҳмонови тоҷик сарварӣ менамояд. Ин овул аҳолии 17 маҳаллаи хурду бузурги Учқўргонро муттаҳид намулдаст, ки қисми аъзами сокинонаш тоҷиканд.

Академик Абдуҳалим Раҳимҷонов меғўяд, ки аҷдоди вай тақминан ҳазор сол пеш аз Даҳбеда Самарқанд ба Учқўргон муҳоҷир шудаанд ва ин ҷоро ба макони зисти доимии худ таъдил додаанд. Ба гуфтаи ӯ гурӯҳи дуваими тоҷикони ин маҳал аз Хўҷанд ва гурӯҳи севаму 350-400 сол муқаддам аз водии Қаротегин омада, дар соҳили рўди Исфайрам маскан гаштаанд.

Вале Абдусаид Фағуров, собиқ додрасони Додгоҳи олии Қирғизистон меғўяд, ки тоҷикони харду маҳаллаи Учқўргон дар як вақту замон ба соҳили рўди Исфайрам омадаанд, дар расму ойин ва маросимҳои байни тоҷикони мо низ ягон фарқи кулӣ ба назар намерасад ва фақат дар шеваи гуфторӣ онҳо ин тафовутро мушоҳида кардан мумкин аст. Дар рақси духтарони Тоҷикистон унсурҳои рақси духтарони водии Қаротегин ва дар рақси духтарони йўлбонӣ бошад, рақси хоסי духтарони минтақаи шимолӣ Тоҷикистон бештар қилвагар аст. Бо вучуди ин, мардуми ӯ ба маҳалла, ки онҳоро танҳо Роҳи бузурги аборешим аз ҳам ҷудо мекунанд, онҳунон ба ҳам омезиш ёфтаанд, ки баъзан кӣ тоҷикишло-

Қиув кӣ йўлбонист, касе фарқ карда наметавонад, — меғўяд Абдусаид Фағуров.

Вақти сафар ворида мактаби таҳсилоти умумии ба номи устод Садрриддин Айнӣ, воқеъ дар маҳаллаи Тоҷикишлоқ шудам ва бо омўзгорони он мулоқот намудам. Духтараке наздам онмаду гуфт, ки Умеда аст ва шоири шуданист. Аммо намеронад, ки шеърро ояшро дар кўча ба чоп расонад. Аз ин харфҳои Умеда дилам ба шавқ омад. Инак, яке аз шеърҳои ӯ, ки ба Наврўз бахшида шудааст ба тахир ниёз дорад:

Наврўз дараширо қушод,
То дар кўҳ лола барод.
Лолаҳоро чиди мо,
Хушхоло хандаи мо,
Чақаҳора гул кардем,
Наврўза қабул кардем.
Табиат шуда бедор,
Мужда овард аз баҳор.

Умеда дар аз ёд кардани ашъори шоирони классикӣ ва муосирӣ тоҷик низ маҳорати баланд доштааст. Вай намунаҳо аз шеърҳои Абўабдуллоҳи Рўдакӣ, Фирдавсии Тўси, Низомии Ганҷавӣ, Носири Хусрав, Мирзо Турсунзода, Лоик, Бозор Собир, Фарзона ва шоири деҳаи бораи бурро қироат намуд.

— Ман ҳамеша таассуф меҳўрам, ки ба далели чоп нашудани ягон рўзнамаи тоҷикии навиштаҳои шоғирдонамон аз доираи мактаб берун намебароянд. Ҳатто омўзгорони мактаб забони адабири

фаромўш карда истодаанд, ки боиси нигарониҳост, — меғўяд Омўзгори хизматнишондодаи Қирғизистон, ҳаммуаллифи китобҳои дарсии «Алифбо» ва «Китоби хониш» Хурматхон Ҳаҷимзода.

Дар шаҳраки Ҳайдаркони мактаби таълими умумии ба номи Фирдавсий фаъолият дорад. Таҳсил дар он ба забони тоҷикӣ аст. Аммо тибқи баъзе хабарҳо мақомоти ин шаҳрак ва дастандаркони шўбаи таълими халқи ноҳияи Қадамҷо дастур додаанд, ки забони таълимро аз тоҷикӣ ба қирғизӣ баргардонанд. Онҳо гуфтаанд, ки доништани забони давлатӣ барои хар як шаҳрванди Қирғизистон шарт ва зарур аст.

— Хушбахтона, як гурўҳ фидоён барои амалии нашудани чунин иқдом муқовимат нишон медиҳанд. Зеро бидуни тағйири забони таълим пиру барнои тоҷики шаҳраки Ҳайдаркони забони қирғизиро ба хубӣ балад мебошад. Аз ин лиҳоз барои тағйири забони таълим дар мактаб эҳтиёҷ нест, — меғўяд яке аз сокинони ин шаҳрак.

Ба гуфтаи мавсуф хар сол аксар хатмкунандагони мактаби тоҷикӣ ба муассисаҳои таълими олии Қирғизистон, мисли шаҳраки Бишкек, Ўш, Чалолобод ва Ботқанд дохил мешаванд.

Ноғуфта намеронад, ки дар мактабҳои тоҷикии деҳаи Правдаи ноҳияи Қаросўи вилояти Ўш ва деҳаи Андараки ноҳияи Лайлаки вилояти Ботқанд низ фарзандони мардум дар мактабҳои тоҷикӣ таҳсил мекунанд. Худуди даҳ дасрасди аҳолии ноҳияи Алоубўча ва як маҳаллаи маркази маъмурии вилояти Чалолободро низ мардуми тоҷиктабор ташкил менамоянд.

Мирасрор АҲРОРОВ,
хабарнигори
«Овози тоҷик».
ТОШКАНД — УЧҚЎРҒОН
— ТОШКАНД.

Хабарҳо аз вилояти Намангон

МАРКАЗҲОИ ТИББӢ БА ИСТИФОДА СУПУРДА ШУД

Дар мамлакатамон барои мустаҳкамсозии базаи моддиву техникӣ соҳаи тиббиёт эътибори баланд дода мешавад. Аз ҷумла, дар вилояти Намангон низ ба ин гувоҳ мешавем.

Дар арафаи иди истиқлол дар ноҳияи Давлатобод якчанд бинои нави маркази тиббӣ кушода шуд.

Биноҳои маркази тиббии бисёрсоҳаи бачагонаи вилоят, ки ба 395 бемор хизмат мекунанд, дар давоми 8 моҳ аз тарафи бинокорон таъмир гардида, ба истифода супурда шуд. Ба қорҳои таъмири 10 млрд. сўм маблағ харҷ кардаанд.

Дар маҳаллаи Ўрта Рувустон низ поликлиникаи 20-ум ба истифода супурда шуд. Шифокорон барои қабули беморон, муҳофизати саломати аҳолии маҳалла дар як рўз ба 100 кас хизмати тиббӣ мерасонанд. Арзиши умумии сохтмони иншоот 4 миллиард сўм мебошад.

Маркази тиббии дигар фаъолияти қорӣ худро дар ошанаи нав сар кард. Дар натиҷа 25 нафар мутахассисони соҳа бо ҷойи қор таъмин шудаанд.

Ба бинои дуошёнае, ки дар ин ноҳия қад рост кард, ба миқдори 7 млрд. сўм маблағ сарф шуд.

— Маҷмуаи тиббӣ бо асбобу ағҷомҳои замонавӣ, ки аз Олмон ва Чин оварда шудааст, ҷиҳозонида шуда, имкониятҳои зарури фароҳам оварда шудааст, — меғўяд таъсиршинофони хусусӣ Миррахмуд Мисрайдўллоев. — Мақсади асосии мо ба беморон хизмати босифат расонда, зудтар бартараф намудани беморӣ аст.

Дар маркази ноҳияи Норин поликлиникаи 18-ум фаъолияти худро оғоз кард.

Ба бинои мазкур дар асоси «Барномаи инвестиция» 3 млрд. 152 млн. сўм маблағ харҷ гардида.

Шифокорон барои қабули 15 ҳазор бемор, муҳофизати саломати аҳолии хизмати тиббӣ мерасонанд.

Маҷмуаи тиббӣ бо таҷҳизоти муосир муҷаҳҳаз гардонда шудааст.

Дар ҳуқуқдошавии поликлиника ҳокими вилоят Шавкат Абдуразоқов иштирок кард.

Шоҳида ДАМИНОВА,
муҳбири «Овози тоҷик»
дар вилояти Намангон.

Тандурустӣ

ОЁ ХУД БА ХУД ҒАП ЗАДАН АЛОМАТИ БЕМОРИСТ?

Гоҳо дар кўча, бозор, хиёбон ё маскани дигар одамонро мебинем, ки худ ба худ гап зада, пойбанди ҳаёлот роҳ мераванд. Ба назар чунин мерасад, ки гўё ҳоло чунин ҳолат дар байни одамон то ҳаде афзудааст. Ва ҳатто мешавад, ки худӣ мо ҳам гоҳо дар роҳ зери лаб сурӯдеро замзама менамоем ё бо худ гап мезанем ё ки бо нафаре «суҳбат»-и хаёлий ағҷом медиҳем. Ҳеҷ фикр кардад, ки чаро одамон худ ба худ гап мезананд? Оё ин аломати ягон беморӣ аст? Психиатрҳо дар мавриди худ ба худ гап задани одамон чӣ меғўянд?

— Шаҳси аз ҷиҳати рўйи солим низ худ ба худ гап мезанад, — гуфт шифокор-психиатри амалии шифохонаи бемориҳои рўйи вилояти Самарқанд Умеда Шукруллоева. — Ин беморӣ ҳисоб намеёбад ва бо ҳолати равони инсон вобаста мебошад. Шаҳсе, ки худ ба худ гап мезанад, бо ин васила диққати худро ташаккул дода, хотирашро мустаҳкам мекунанд. Боварии худро нисбати хеш зиёд менамояд. Дар баъзе мавридҳо, худ ба худ сўхбат кардан ёри психотерапевтӣ мерасонад. Инсон дар чараёнҳои ғунгун, яъне тарс, изтироб, афсӯрдаҳолӣ худро бо ин роҳ ором менамояд, рўйи худро беҳтар месозад.

Аммо ба ин ҳолат набояд безътибор шуд. Чунки дар баъзе бемориҳои рўйи низ аломати худ ба худ гап задани одамон мушоҳида мешавад. Дар психиатрия ин ҳолатро галлюцинатсияи шунавоӣ меғўянд. Яъне шунавидани овози шахсе, ки ба назар ноаён аст ва дар атроф вучуд надорад. Ба маънои дигар, дар мағзи сар овози ноошорон эҳсос кардан. Шаҳси бемор бо ҳамин овоз сўхбат карда, ба суҳанҷош ҷавоб медиҳад. Зери таъсири галлюцинатсия ба гўшаи бемор овози амруқанда мерасанд. Дар чунин ҳолат ӯ метавонад нисбат ба атрофиён ё ҳаёти худ рафтори хавфнок содир намояд.

Фаридун ЙЎЛДОШЕВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

Дар толори намоишгоҳи марказии Фарҳангистони бадеии Ўзбекистон бахшида ба 33-юмин солгарди Истиқлоли ватанамон намоиши асарҳои расмомони шинохта бо номи «Ватан ягона аст» баргузор шуд.

НАМОИШГОҲ БАХШИДА БА ИСТИҚЛОЛ

Дар экспозитсияи ҳайкалтарошӣ, графика, портрет, рангтаъсир барин намунаҳо аз эҷоди расмомон ҷой дорад. Таъсири табиати зебои диёр, фаслҳои сол, лаҳзаҳои ғунгунӣ шабу рўз, меъморҳои таърихӣ, тарзи ҳаёти мардум, бунёдкорӣ, хунармандӣ, заргарӣ, дўсти халқу миллатҳо, расму ойини онҳо диққати тамошобинро ба худ ҷалб менамоянд.

Ҳ. АБДУНАЗАРОВ.

КЎЛ СОҶИБИ БОҒЧА ШУД, АММО...

Имрўзҳо бошандагони ҷомоии шаҳрвандони маҳаллаи «Кўл»-и ноҳияи Шаҳрисабзро мамнун мебошанд. Ин деҳадаи кўхистонӣ, ки мардумаш саросар тоҷиконанд, бори нахуст соҳиби муассисаи давлатии таълими томактаби гардида. Падару модарон солҳои тўлони орзу мекарданд, ки фарзандонашон мисли мардуми шаҳришино ба боғча равад ва дар чунин масканҳо таълимӣ тарбият бинад. Инак, орзуи чандинсолаи онҳо ҷомая амал пўшид.

Бояд тазаккур дод, ки 30 декабри соли 2022 қарори Президент «Дар бораи рушди инфраструктураи иҷтимоӣ ва иқтисодӣ дар Ўзбекистон тўли солҳои 2023 ва 2025» ба имзо расида буд. Ин қарор барои беҳбуд бахшидани вазъии иҷтимоии мардуми деҳаҳо давраи бештар мусоидат кард. Аз ҷумла, дар Кўл, ки аз маркази ноҳия 100 км дур буда, ҷуғрофиёи хеле мураккабе дорад, ин қарор Президент дар амал таъбиқ гардида. Деҳада дар иҳтисоби кўҳҳои сарбалақо талҳои баланд воқеъ гашта, зимишони тўлони дорад. Бо баробари боридаи барфи нахустин рафту омади душвор ва чун зимиштон шадидтар шуд, як муддат баста ҳам мегардад.

Зафар Наҷмиддинов, роҳбари муассисаи давлатии таълими томактаби рақами 44 гуфт, ки боғчаи онҳо аз ду ошана иборат буд, хеле пешрафтаву замонавӣ аст. Ҳама таҷҳизоти он ба талаботи замони нав мувофиқ буда, шароит аз боғчаҳои шаҳр заррае фарқ намекунад.

Боғча дар маҷмуаи рақами 120 кўдак мувофиқ гардонда шудааст, ки айни ҳол 111 кўдак ба таълими томактаби ҷалб гардидаанд. Ба онҳо 5 тарбиятгар, 4 ёвари тарбиятгар ва як омўзгори фанни варзӣ машғулот мегузаронанд. Аммо боғча ҳанўз мутахассисони фанни музӣки надорад ва ин масъала низ ҳал ҳоҳад шуд. Ҷамъи ҷойҳои қорӣ 21-тараф ташкил медиҳад. Ин барои пешрафти некуаҳволии як деҳаи кўхистонӣ кўмаки бузургест, — таъкид кард Зафар Наҷмиддинов.

Раиси маҳалла Исмоил Бобоев бо мамнунӣ гуфт: — Мардум аз роҳбари давлат хеле шод, ки ҳамкорӣ аз бошандагони деҳоти дурдаст низ дарғе намедорад. Ба тўфайли сиёсати хирадмандонаи Президент ҳоло маҳаллаамон соҳиби мактаби замонавӣ, бунгоҳи тиббии ҷавобгў ба мейёрҳои вақт ва боғчаи қомилан нав гаштааст.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори
«Овози тоҷик» дар
вилояти Қашқадарё.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирилар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпўлод ВАКИЛОВ
Рузнома ҳафтае ду маротиба:
рузҳои чоршанбе ва шанбе чоп
мешавад.
Рузнома дар компютерхонаи идора
ҳарфиний ва саҳифабандӣ гардида.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервали
ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рузнома
ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рузнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти
Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхати ғифрита шудааст.
Индекси нашр — 170. Фармониши 2 Г-928.
Адади нашр 4208. Ҳаҷм 2 ҷузъи ҷопӣ.
Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

Мухаррири
навбатдор:
Г. Кабирова.
Саҳифабанд-дизайнер:
Х. Тўхтаева.
Мувофиқи ҷадвал —
21.00
Ба ҷоп супурда шуд —
00.00

Нишонии мо:
100011 ш. Тошканд,
кўчаи Навоӣ, 30, ошанаи 4.
Телефонҳо: қабулгоҳ: +998555200337;
Котибот: +998555200336.
Факс: +998555200337.
сайт: http://ovozitojik.uz/, e-mail:
ovozitoj@mail.uz, ovoz@list.ru
Индекси обуна 170.
Матбааи таъбуи нашри Ширкати саҳомии «Шарк».
Нишонии қорхона: кўчаи Буюк Тўрқон, ҳанҷаи 41.